

Opbrengst inventarisatie kennisvragen/aandachtspunten VWS over de maatschappelijke effecten van corona

Kennisvragen:

- 1) Kennis speelt in de corona-crisis een hele grote rol (in de wetenschap, de politieke besluitvorming, de maatschappelijke discussies en beeldvorming):
Hoe heeft de kennis over corona zich verspreid en hoe anders/makkelijker/moeilijker gaat dat in crisistijd dan in 'normale' tijden. In 6 weken tijd heeft iedereen (ook in politiek en beleid) basale kennis opgebouwd over een public health vraagstuk. Dat gaat bij andere public health vraagstukken vaak veel langzamer. Wat is daarbij van doorslaggevend belang geweest (geld, prioriteit, focus, etc)? (CSO)
  - 2) In hoeverre sloten de maatschappelijke initiatieven die er zijn (of zijn ontstaan) aan bij de behoeften van mensen tijdens de corona-pandemie? Als we hier zicht op hebben kunnen we bedenken wat dit voor maatschappelijke participatie betekent in de toekomst. (DMO)
  - 3) Welke knelpunten en leerpunten zijn ervaren bij het verlenen van informele zorg door de mantelzorgers in het afstemmen met de formele zorgverleners die nu op een andere manier zorg verlenen thuis vanwege de maatregelen rondom corona? (DMO)
  - 4) Kansen en knelpunten in de toegankelijkheid van Coronagerelateerde informatie (in het bijzonder informatie over hulp- en ondersteuningsmogelijkheden) voor mensen met een beperking en voor mensen met een taalachterstand of laaggeletterdheid? (DMO)
  - 5) Verlies van structuur voor mensen met een beperking, bijvoorbeeld door wegvallen van het (aangepaste) werk, omdat het bijvoorbeeld te ingewikkeld is om de persoon met een beperking op de werkvloer te begeleiden in de 1,5 meter samenleving. Risico's op dit gebied, en kansen om deze risico's te verkleinen? (DMO)
  - 6) Het moeilijk om kunnen gaan met technologie en techniek door mensen met een beperking en daardoor aansluiting met de samenleving missen, eenzaamheid. Risico's op dit gebied, en kansen om deze risico's te verkleinen? (DMO)
  - 7) Aandacht voor de relatie huiselijk geweld en kindermishandeling met de corona-maatregelen in het SCP-onderzoek is zeer relevant en moet hier een plek in krijgen. Belangrijkste vraag:
Wat is de impact van het thuis verblijven als gevolg van de corona-maatregelen op de veiligheidssituatie van de individuele leden van een gezin/huishouden (kind, volwassene, partner, broer/zus, oudere) en van hen als geheel? (Jeugd/DMO)
- > de onderzoeksadviescommissie van het Programma Geweld hoort nergens thuis heeft een advies opgesteld voor het SCP-onderzoek (dit kan worden nagezonden)
- > het Verwey-Jonker Instituut voert een verkenning uit onder kwetsbare gezinnen waar geweld speelt of heeft gespeeld (afstemming nodig)
- 8) Wat zijn de gevolgen van corona voor het welzijn van kinderen, jongeren en jongeren met een langdurige beperking? Leidt dit tot meer mentale gezondheidsproblemen (stress, angst, eenzaamheid, verslavingen, etc..)? Zijn er veel zorgmijders? Komt er bij een versoepeling van maatregelen een boegolf van jongeren die jeugdhulp nodig hebben?
Gaan jongeren extra overlast veroorzaken omdat ze bv. bijbaan verliezen, geen stage of onderwijs hebben, minder familie/vrienden zien of zich gewoon vervelen? Raken jongeren met langdurige beperking nog meer geïsoleerd? (Jeugd)
  - 9) Wat zijn de gevolgen van corona voor het welzijn van gezinnen? Leidt dit tot (over)belasting voor ouders (bv met mantelzorgende taken)? Kunnen ouders tegelijk werken en mantelzorg verlenen aan hun kind met langdurige beperking? Leidt dit tot grotere sociale ongelijkheid? (Jeugd)

10) Wat is het effect van Corona op de mening van Nederlanders op gegevensuitwisseling of toestemmingsvraagstukken? (Informatiebeleid/CIO)

11) Wordt de noodzaak voor gegevensuitwisseling nu vergroot door Corona? (Informatiebeleid/CIO)

12) Wat betekent Corona voor de digibeten / digitaal minder vaardigen onder ons? (gebruik van apps/digitale zorg/zorg op afstand)? In hoeverre is er een diepere kloof ontstaan door de crisis tussen digivaardige en minder digivaardige mensen. Of is die kloof juist minder diep, omdat mensen nu juist wél vaardigheden ontwikkelen om mee te kunnen (blijven) doen? (Informatiebeleid/CIO)

13) Dominant in de discussie over gegevensuitwisseling is dat digitale middelen 100% 'privacy'-proof moeten zijn:

In hoeverre verandert die houding door de coronacrisis? En wat zijn daar dan de achtergelegen oorzaken van? (Dieper dan de crisis zelf?) (Informatiebeleid/CIO)

Aandachtspunten:

1) Het zou helpend zijn als het SCP straks een splitsing kan maken tussen de zorgdomeinen in de caresector. Dan weet je in grote lijnen of de afspraken die gemaakt zijn i.k.v. Wlz, Wmo, Jeugd of Zvw enigszins helpen of hebben geholpen. (DMO)

2) Eenzaamheid wordt gemist als specifiek thema. Wordt wel impliciet benoemd, maar goed om dit thema expliciet te benoemen, omdat het toch overal als majeure maatschappelijk thema terugkomt.

3) Het gezondheidsverlies van niet kunnen sporten/bewegen op de gebruikelijke manier maar ook hoe dit interfereert met andere tijdbesteding (mantelzorg, thuiswerken, etc.). Uit de eerste metingen zien we dat vrijwel alle groepen in de samenleving hier hard door geraakt worden en dat het maar een zeer beperkte groep is die dit kan/wil vervangen door fietsen en hardlopen in de openbare ruimte (Sport)

4) Het verlies van sociale structuren doordat circa 7 miljoen Nederlanders hun wekelijkse sport- en bewegmoment moeten missen en daarbij ook de aanleiding tot ontmoeting en persoonlijke ontwikkeling in die momenten. (Sport)